

en acht zijn resultaten omtrent dit punt niet overeenkomstig de werkelijkheid. Men vergelijke dan ook zijn cijfers met die van DOLL. Wij laten hieronder diens meer gedetailleerde opgave volgen, waarbij de tusschen haakjes geplaatste cijfers evenals de andere het percentage aangeven, doch betrekking hebben op de resultaten van het onderzoek van niet-achterlijke scholieren; bovendien zij nog opgemerkt, dat „behept met kleurzindexect” allermint identisch is met „kleurenblind”.

Normaal. Hypermetr. Myoop Zwak v. gezicht. (mac. corn., strab. conv. enz.) Kleurzindexecten.
 37.5 [56] 19.4 [25] 8.3 [9.5] 34.7 [9.5] 37.5 [6]

DOLL vond bovendien niet alleen het aantal achterlijke jongens grooter dan dat der meisjes, maar ook bij de eersten de achterlijkheid in sterker mate ontwikkeld en veel meer afwijkingen van het normale dan bij de laatsten. Ten bewijze onderstaand overzicht, uit DOLL's resultaten samengesteld:

	Jongens (aantal 42).	Meisjes (aantal 30).
Beneden het normale gewicht	33.3*	20
Beneden de normale lengte..	55	40
Te geringe borstomtrek	45.2	76.6 (uitzondering!)
Te groote hoofdomtrek.	33.3	16.6
Zwak van gezicht	40.4	26.6
Hardhoorend	21.4	16.6
Behept met spraakgebreken. .	24	10

Summa summarum: men vindt bij achterlijke kinderen een groot aantal gebreken, die alleen de arts juist kan herkennen en waarvoor alleen hij een rationeele behandeling kan aanraden. Niemand is wel zoo optimistisch om te meenen, dat men door genezing of verbetering van een physische afwijking meteen de achterlijkheid opheft; niemand echter zal zoo sceptisch zijn om er aan te twifelen, dat men daardoor de kansen vermeerdert om het achterlijke kind zoo goed mogelijk te ontwikkelen.

De opvoeding en ontwikkeling van achterlijke kinderen is, aldus LAQUER, een sociaal-hygiënische plicht: Gelukkig dat de ondervinding heeft geleerd, hoe samenwerking van paedagoog en arts, die volstrekt noodzakelijk mag worden genoemd, in de praktijk mogelijk is gebleken.

MOUTON.

INGEZONDEN.

DE DOCTORSTITEL.

De voorgestelde wijziging der wet op het hooger onderwijs is voor Prof. STRAUB een aanleiding de medici op te roepen tot den strijd om voor alle artsen het jus promovendi aan de Nederlandsche Universiteiten te verkrijgen,

*) De getallen geven het percentage aan voor jongens en voor meisjes afzonderlijk.

onverschillig welke de voorbereidende opleiding voor hun studiën aan de Academie is geweest.

Ik wil gaarne met Prof. STRAUB erkennen, dat, waar allen, om de geneeskundige praktijk te mogen uitoefenen, aan dezelfde eischen zoowel theoretisch als praktisch moeten voldoen, zij ook dezelfde rechten moeten hebben, dat dus ook zij, die met een einddiploma van de H. B. S. met 5 jarigen cursus tot de studie der geneeskunde worden toegelaten, ook het recht moeten hebben hier te lande te kunnen promoveeren.

Prof. STRAUB doet het, m. i., echter voorkomen, alsof door het zoo op den voorgrond stellen van dezen wensch, het *jus promovendi voor alle Nederlandsche artsen* — hij wil zelfs een gewijzigd Staats-examen invoeren om dit mogelijk te maken (dit *Tijdschrift* 1901, Deel II, blz. 705) — de oplossing der hoofdquaestie (de opleiding der aanstaande medici) door de vervulling daarvan een stap verder gebracht is.

Het komt mij voor, dat Prof. STRAUB de waarde van den doctorstitel te hoog schat, waar hij in het bewerken van een academisch proefschrift een compensatie meent te zien voor het heerschende praktische africhtingsysteem, die aan de wetenschappelijke vorming van den jongen arts zal ten goede komen.

Zeer vele artsen, die het *jus promovendi* niet hebben, schijnen den doctorstitel te beschouwen als een wetenschappelijk uithangbord (want hoe verklaart Prof. STRAUB anders het feit, dat zoovelen, die hier te lande niet kunnen promoveeren, eenige weken naar Gent gaan, om daar door het weder afleggen van het arts-examen, den doctorstitel machtig te worden).

Het bewerken van een academisch proefschrift zou dan alleen misschien een compensatie kunnen vormen in den zin door Prof. STRAUB bedoeld, indien het werkelijk moet zijn het resultaat van een streng wetenschappelijk eigen onderzoek dat aan zekere eischen moet voldoen.

De vraag is echter gewettigd, of met onze tegenwoordige opleiding deze eisch te stellen is. En hierdoor toch *alleen* zal naar mijn meening de doctorstitel blijven een wetenschappelijke titel van hooge waarde, maar ook de waarde er van verhoogd worden en het streven er naar aan de wetenschappelijke vorming van den jongen arts ten goede komen.

Nu zal Prof. STRAUB het met mij eens zijn, dat de opleiding juist door het jarenlange africhten der aanstaande artsen allerminst geschikt is en om de lust en om de geschiktheid tot eigen wetenschappelijk onderzoek bij de meesten hunner, — die toch tot de middelmatigen behooren —, aan te kweeken, waar zoo weinig tijd besteed wordt aan laboratoriumwerk tijdens de geheele studie.

Het is dus, dunkt mij, niet alleen voldoende bovengenoemde eisch voor een academisch proefschrift te stellen, maar men moet ook de gelegenheid geven hieraan te kunnen voldoen. Dit kan men alleen verkrijgen door een verandering in de opleiding, waarbij ook de vraag dient overwogen te worden of het wenschelijk is met het *jus promovendi* het recht om praktijk uit te oefenen te verbinden, waardoor het praktisch arts-examen zou kunnen vervallen.

Ik wilde met het bovenstaande er op wijzen dat er m. i. een *te nauw*

verband bestaat tusschen het *jus promovendi* en de *opleiding der artsen*, dat al is het billijk, dat alle artsen het recht van promotie hebben, het niet wenschelijk is deze twee zaken te scheiden.

Het past m. i. thans te meer voor de medici om hun wenschen op het punt der opleiding in het algemeen duidelijk te formuleeren, nu de Regeering een commissie benoemd heeft ter voorlichting omtrent de inrichting van het onderwijs, waarin geen medicus zitting heeft, opdat ook met onze wenschen rekening gehouden worde.

Rotterdam, 1 April 1903.

S. WINKEL JR.

Ik antwoord gaarne op de opmerking van collega WINKEL, dat ook naar mijn meening noch de voorbereidende studie, noch de geneeskundige studie zelve tegenwoordig onverbeterlijk geregeld zijn. Maar dat is geen reden om een partiëele verbetering van den toestand tegen te houden, en vooral niet een principieel zoo juiste verbetering als den aandrang tot het verrichten van een wetenschappelijk onderzoek na afloop der eigenlijke studie, onder leiding van een hoogleeraar.

De opleiding is schoolsch en zal ondanks alle verbetering schoolsch blijven, omdat de meerderheid der studenten zich gaarne laat „opleiden”. De „opleiding” laat zich regelen, maar de zelfstandige ontwikkeling niet. Men kan slechts trachten de oorspronkelijkheid, waarvan elk student toch eenige procenten bezit, niet te onderdrukken. Daarvoor geeft de dissertatie een ideale gelegenheid. De promotie geeft zooveel hulp als de student noodig heeft. De student, die zelf veel kan, wordt de geestelijke eigenaar van de uitkomsten zijner dissertatie. Wie weinig kan wordt genoodzaakt dat weinige te doen gelden en heeft in elk geval het voorrecht, dat hij in de geneeskundige literatuur en in het laboratorium heeft rond gezien. Wie niets kan, zal niet promoveeren onder de nieuwe regeling, daar de promotor, meer door promovendi aangezocht dan tegenwoordig, noch tijd noch lust zal hebben hem alles voor te zeggen en voor te doen.

STRAUB.

HET POKKENWETJE.

Over het algemeen is het onthaal van dit wetje niet vriendelijk geweest.

Uitdrukkingen als „een modderend wetje” (*N. R. C.*), „lutterputtig en knoeierig klein” (*Handelsblad*), om van andere orneerende epitheta te zwijgen, kunnen dit getuigen.

Blijkbaar had men zich dit product van tweejaarlangen legislatieven arbeid steviger, minder atrophisch voorgesteld.

Maar vooral in de geneeskundige wereld heeft het ontworpen wetje een slechten indruk gemaakt. Niet omdat men daar ontoegankelijk is voor het begrip van burgervrijheid of niet voelt voor gemoedsbezwaren, integendeel. Wij medici durven zeggen, dat er wellicht geen stand meer verdraagzaam